

**Etelä-Karjalan liiton talous- ja toimintasuunnitelma
vuosiksi 2026-2028**

Talousarvio vuodeksi 2026

Maakuntahallitus 10.11.2025, maakuntavaltuusto 22.12.2025

Sisällys

1	<i>Maakuntajohtajan yleiskatsaus</i>	<i>3</i>
2	<i>Keskeiset linjaukset.....</i>	<i>5</i>
3	<i>Toiminnalliset tavoitteet 2026–2028</i>	<i>5</i>
3.1	Vaikuttava ja kestävä elinvoimatyö	5
3.2	Pidetty ja houkutteleva työpaikka.....	13
3.3	Arvostettu osaaaja, edunvalvoja ja yhteistyökumppani.....	13
4	<i>Toiminnallinen tehokkuus</i>	<i>17</i>
5	<i>Organisaatio ja henkilöstö</i>	<i>17</i>
5.1	Liiton toimiala, organisaatio ja henkilöstö	17
5.2	Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen	18
6	<i>Talousarvion yleisperustelut.....</i>	<i>19</i>
7	<i>Jäsenkuntien maksuosuudet</i>	<i>20</i>
8	<i>Talousarvion sitovuustaso ja täytäntöönpano</i>	<i>20</i>
9	<i>Kuntayhtymähallinto</i>	<i>21</i>
10	<i>Taloussuunnitelma.....</i>	<i>23</i>
Liite 1.	<i>.....</i>	<i>26</i>

1 Maakuntajohtajan yleiskatsaus

Etelä-Karjalan liitossa emme ole heittäneet hanskoja tiskiin, vaikka viime vuodet ovat olleet maakunnan kehityksen näkökulmasta haastavia. Yhdessä liiton päätöksentekijöiden ja henkilöstön kesken luotamme tulevaisuuteen ja toimimme aktiivisesti saavuttaaksemme vision: muutamme tarinan suunnan.

Maakunnan elinvoiman vahvistamista tarvitaan nyt kovemmin kuin koskaan.

Teollisuuden vientiin nojautuvan rajamaakunnan taloudessa näkyvät geopoliittinen tilanne ja maailmanmarkkinoilla tapahtuvat epävarmuudet, kuten Yhdysvaltain tullit, kiristynyt hintakilpailu ja kuluttajien heikko luottamus. Seuraukset näkyvät teollisuuden rakennemuutoksen syvenemisenä ja yritys- ja työpaikkakehityksen heikkona kehityksenä. Konkurssien määrä on kasvussa, muutosneuvotteluja käydään ja jo ennestään korkealla oleva työttömyys uhkaa nousta.

Etelä-Karjalan liitossa teemme kestäväää ja vaikuttavaa elinvoimatyötä. Suuntaamme kehittämisresursseja uutta luovaan innovaatio- ja elinkeinotoimintaan, ohjaamme maakuntakaavoituksella kuntarajat ylittävää alueidenkäyttöä, teemme käytännön kehittämistoimia erilaisissa projekteissa ja lobbaamme Etelä-Karjalaa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti.

Maakuntavaltuustossa joulukuussa 2025 käsittelyssä oleva Etelä-Karjala-ohjelma ohjaa lähivuosien kehittämistyön painopisteitä koko maakunnassa. Haluamme olla kansainvälisesti osaava, yhteisöllisesti rajalla ja saavutettavasti Saimaalla elävä maakunta. Alueen tulevaisuutta on rakennettava niin, että se on entistä enemmän omissa käsissämme. Investointien edistäminen etenkin puhtaaseen siirtymään, pk-yrityskentän vahvistuminen ja osaamisesta huolta pitäminen ovat vahvasti Etelä-Karjalan agendalla.

Tässä tilanteessa odotamme myös valtion ja EU:n tukea.

Etelä-Karjalan liitolla on erityinen rooli Itäisen Suomen ja myös Pohjoisen Suomen ohjelman toimeenpanossa, kun valtioneuvosto päätti, että noin 16 miljoonan euron valtionrahoitus tulee Etelä-Karjalan liiton välitettäväksi. Rahoitus on tärkeä täydennys aluekehitykseen tilanteessa, jossa samaan aikaan EU:n aluekehitysrahoitusta siirretään maanpuolustusta tukeviin kohteisiin.

Itäisen Suomen ohjelmaan kirjattuja tavoitteita mm. alueen infrastruktuurin vahvistamisesta tulee vielä kuluvalle hallituskaudella saada edistettyä esimerkiksi raide- ja tietoliikenneyhteyksiin ja sähkön kantaverkkoon liittyen.

Etelä-Karjalan liitto toimii maakuntien liittojen puheenjohtajamaakuntana vuonna 2026 - ensimmäistä kertaa koko 2000-luvulla. Se tarkoittaa useiden eri kollegaverkostojen johtamista, mikä tekee arjesta entistäkin työntäyteisempää, mutta antaa mahdollisuuden olla eturivissä vaikuttamassa aluelähtöisen kehittämistyön tulevaisuuteen Suomessa.

Eduskuntavaalit käydään vuonna 2027 ja vaikuttamistyötä tehdään jo vuonna 2026. Myös EU-vaikuttamista tulee jatkaa, jotta tulevalle EU-ohjelmakaudella Etelä-Karjalassa olisi käytettävissä monipuolinen keinovalikoima elinvoimaa vahvistaviin toimiin. Etelä-Karjalan liitto on ollut aktiivinen kansainvälisissä selvityksissä, joista on saatu perusteita ja EU-tason politiikkasuosituksia rajaseutujen kehittämiseen.

Vaikka Etelä-Karjalan liiton henkilöstömäärä on viime vuosina ollut laskussa, on meillä erittäin pätevä ja asioita aikaansaava henkilökunta. Toimimme kokoavana voimana monilla eri sektoreilla ja osana laaja-alaisia kumppanuusverkostoja tavoitellen maakunnan elinvoiman vahvistumista jokaisessa Etelä-Karjalan kunnassa.

Uusi valtuustokausi on käynnistynyt erinomaisessa yhteistyössä päätöksentekijöiden kanssa. Tästä on hyvä jatkaa.

2 Keskeiset linjaukset

Etelä-Karjalan liiton avaintehtävät vuonna 2026 ovat

1. Edistetään maakunnan elinvoimaa toteuttamalla Etelä-Karjalan maakuntaohjelmaa 2026–2029 rahoituksen sekä asiantuntija- ja verkostotyön avulla.
2. Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n valmistelu.
3. Edunajamisessa vaikutetaan Etelä-Karjalan elinvoiman vahvistamiseen kansallisen ja EU-politiikan välineillä ja niiden sisältöön vaikuttamalla huomioiden kaakkoisen rajaseudun muuttunut toimintaympäristö.
4. Organisaation toiminnan ja osaamisen kehittäminen työhyvinvointi huomioiden sekä hyvä työnantajakuva ja sidosryhmäytyvyys säilyttäen.

3 Toiminnalliset tavoitteet 2026–2028

Etelä-Karjalan liitto vastaa aluekehityslainsäädännön sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti maakunnan strategisen kehittämisen kokonaisuudesta ja maakuntakaavoituksesta.

Maakunnan strategisen kehittämisen kokonaisuuteen kuuluu alla olevassa kuvassa esitettyjä tehtäviä, jotka ovat muun muassa suunnittelu- ja asiantuntijatyötä, projektien, verkostojen ja työryhmien koordinoitua sekä aktiivista edunvalvontaa ja lausuntojen laatimista aluekehitykseen ja -suunnitteluun vaikuttavista asioista.

Liitto tekee eri tehtävissä tiivistä yhteistyötä valtion viranomaisten, muiden maakunnan liittojen, kaupunkien, kuntien, oppilaitosten, yritysten ja muiden kehittämistoimijoiden kanssa.

Etelä-Karjalan liitto uudisti strategiansa vuonna 2021. Strategian mukaan Etelä-Karjalan liiton strategiset tavoitteet ovat:

- Teemme joukkueena vaikuttavaa ja kestävä elinvoimatyötä
- Etelä-Karjalan liitto on pidetty ja houkutteleva työpaikka
- Etelä-Karjalan liitto on arvostettu osaaja, edunvalvoja ja yhteistyökumppani

Liiton toiminnalliset tavoitteet kuvataan alla edellä mainittuihin strategisiin tavoitteisiin kytkettyinä.

Etelä-Karjalan liiton strategia päivitetään vuoden 2025 aikana. Maakuntavaltuusto päättää uuden strategian sisällöstä vuoden 2025 lopulla.

3.1 Vaikuttava ja kestävä elinvoimatyö

Maakuntaohjelma vaikuttavan ja kestävä elinvoimatyön linjaajana

Etelä-Karjalan yhteiset kehittämispainotukset kokoa maakuntavaltuustokausittain laadittava maakuntaohjelma. Maakuntaohjelma on Etelä-Karjalan liiton aluekehittämisen keskeisin prosessi, joka toteutuu jatkuvana. Liiton tehtävänä on koordinoita maakuntaohjelman valmistelua, sekä seurata ja edistää sen toimeenpanoa. Alueen viranomaisten tulee huomioida maakuntaohjelma omissa aluetta koskevissa päätöksissään. Maakuntaohjelmasta säädetään laissa alueiden kehittämisestä ja alue- ja

rakennepolitiikan toimeenpanosta 736/2021 pykälissä 25 ja 26 sekä niin sanotussa toimeenpanoasetuksessa 797/2021.

Etelä-Karjalan liitto toteuttaa tehtävänsä toimeenpanon edistämiseksi rahoituksen kohdentamisen, edunvalvonnan ja verkosto-, projekti- ja ennakointitoiminnan avulla. Maakuntaohjelmaa toteutetaan alueellisin, kansallisin ja EU-varoin. Maakunnan sisällä kuntien, oppilaitosten ja yritysten rooli on kehittämistyössä ja sen rahoituksessa merkittävä. Aluekehittämisen yhteistyötä tehdään yliaalueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti (erityisesti EU ja Pohjoismaat).

Vuoden 2025 aikana valmisteltu maakuntaohjelma kantaa jatkossa nimeä Etelä-Karjala-ohjelma. Vuosille 2026–2029 laadittu ohjelma sisältää

- maakunnan pitkän aikavälin strategiset linjaukset (visio 2040) ja
- maakuntaohjelman tavoitteet (strategiset valinnat 2026–2029), joita läpileikkaavat kansainvälisyys, kestävyys ja kokonaisturvallisuus
- sekä EU:n alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanon edellyttämän älykkään erikoistumisen strategia (innovaatiostrategia 2026–2029).

Maakuntaohjelmatasolla on kirjattu keskeisimmät koko Etelä-Karjalan kehittämistä ohjaavat tarpeet ja toimet. Ohjelmaa tarkentavat erilaiset temaattiset, alueelliset strategiat, joita eri toimijat laativat. Ohjelma on valmisteltu laajassa yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Etelä-Karjala-ohjelmasta 2026–2029 on tehty myös SOVA-lain (200/2005) edellyttämä ympäristövaikutusten arviointi ja ympäristöselostus.

Ohjelman läpileikkaavina teemoina ovat kansainvälisyys, kestävyys ja kokonaisturvallisuus. Etelä-Karjala haluaa vuonna 2040 olla kansainvälisesti osaava, yhteisöllisesti rajalla ja saavutettavasti Saimaalla. Tätä visiota toimeenpannaan maakuntaohjelmakauden mittaisilla strategisilla valinnoilla. Ne vaativat erityistä huomiota ja yhteisiä panostuksia alueen toimijoilta. Vihreä siirtymä ja sen edistäminen ovat edelleen vahvasti mukana alueen kehittämisessä, mutta uutena ovat nousseet turvallisuuden eri näkökulmat. Näitä on pyritty myös yhteensovittamaan. Etelä-Karjalaisten elämän osalta painotetaan erityisesti kulttuuria ja tapahtumia, nuoria sekä valmiutta muutokseen ja varautumista. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen, raideliikenteen ja kattavien tietoliikenneyhteyksien näkökulmat saavat huomiota.

Kuva 1. Etelä-Karjala-ohjelman 2026–2029 Strategiset valinnat

Etelä-Karjalassa innovoimme kestävän ja turvallisen kasvun ratkaisuja. Innovaatiostrategian 2026–2029 painotuksia ovat puhtaat energiaratkaisut, teollinen bio- ja kiertotalous- sekä kokonaisturvallisuus. Läpileikkaavina teemoina ovat kasvuyrittäjyys ja digivoima. Tavoittelemme julkisista TKI-panostuksista vipua yksityisiin investointeihin ja liiketoimintamahdollisuuksia alueella toimiville yrityksille. Elinvoimainen ja kasvuhakuinen korkeakoulukokonaisuus on keskeinen veto- ja pitovoimatekijä innovaatiokentällämme. Tiivistämme älykkään erikoistumisen yhteistyötä Etelä-Suomen maakuntien kesken ja teemme yhteistyötä kärkiteemoissamme ylläalueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Etelä-Karjalaan perustetaan innovaatiotoiminnan strategista koordinaatiota edistävä TKI-ryhmä, johon kutsutaan osallistujat keskeisistä TKI-toimijoista ja jota kutsuu koolle maakunnan liitto.

Etelä-Karjala-ohjelmassa 2026–2029 on mukana seurantamittaristo, jossa on asetettu tavoitteet sekä vuoteen 2040 asti että etappina vuoteen 2029. Tilastot valmistuvat viiveellä, joten vuotta 2029 koskevat luvut ovat saatavilla vasta 2030-luvun alussa. Verraten aiempaan maakuntaohjelmakauteen, uutena mittarina on otettu mukaan väestön koulutustaso, TKI-menoja seurataan volyymilla (ei suhteellisella mittarilla per asukas) ja yritysdynamiikka on otettu kuvaamaan nettoperustansa aiemman yritysten määrä mittarin asemesta.

Mittari	Selite	Viimeisin tilastotieto	Tavoite 2029	Tavoite 2040
Väkiluku	Maakunnan väkiluku vuoden lopussa (henkilöä)	125 083 (2024)	125 000	125 000
Väestöllinen huoltosuhde	Lapsia ja eläkeikäisiä suhteessa 100 työikäiseen (maakunnan keskiarvo)	71 (2024)	72	alle 70
BKT	Bruttokansantuote asukasta kohden (euroa / asukas)	43 646 (2022)	46 000	55 000
Avoimen sektorin osuus työpaikoista	Ulkomaankauppa käyvän kansantalouden osan osuus työpaikoista (%)	65 (2023)	yli 70	yli 70
Yritysten nettoperustanta	Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten erotus vuositasona	66 (2023)	yli 80	yli 100
TKI-menot	Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot vuositasona, miljoonaa euroa	165,5 (2023)	yli 200	yli 300
Väestön koulutustaso	Koulutustasomittain, indeksiluku (kasvaa kun koulutustaso nousee)	359,7 (2023)	yli 400	yli 500
Työllisyysaste	Työllisten osuus väestöstä (%) pohjautuen Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen	69,8 (2024)	yli 70	yli 72
Työttömyysaste	Työ- ja elinkeinoministeriön työttömyystilastoista otettu vuosikeskiarvo	12,5 % (2024)	alle 10	alle 10
Kasvihuone-kaasupäästöt	Päästöt tonneina asukasta kohden pohjautuen Suomen Ympäristökeskuksen Hinku-laskentaan	4,9 (2023)	Vähenee kohti Hinku-tavoitetta	Hinku tavoite-taso alitettu

Taulukko 1. Etelä-Karjala-ohjelman 2026–2029 seurantamittaristo.

Etelä-Karjalan liitolla on lakisääteinen aluekehityksen, toimintaympäristön ja osaamistarpeiden muutosten ennakkointitehtävä. Ennakointityö lähtee erityisesti kuntien ja elinkeinoelämän tarpeista. Etelä-Karjalan toimijat muodostavat ennakkointiverkoston ja liitto koordinoi yhdessä elinvoimakeskuksen kanssa Etelä-Karjalan tulevaisuusryhmää. Etelä-Karjalan liitto tekee myös itse ennakkointia ja kehittää oman organisaation sisäistä ennakkointitoimintaa. Laajempi maakunnallinen tulevaisuusstrategian valmistelu on suunnitteilla ja sen käynnistämistä valmistellaan vuoden 2026 aikana.

Vuosittain (syyskaudella) laadittava aluekehittämisen tilanne- ja kehityskuva kokoaa yhteen ajankohtaisen tiedon ja lähitulevaisuuden näkymän. Temaattisena viitekehityksenä toimii aluekehittämispäätös 2024–2027. Tilanne- ja kehityskuva tulee toimimaan osana Etelä-Karjala-ohjelman seurantaa. Aluekehittämisen

tilannekuvaprosessiin liittyvät myös valtion ja maakuntien väliset aluekehityskeskustelut. Vuoden 2026 keskustelut käydään keväällä temaattisina keskusteluina. Liitto osallistuu myös osana maakunnallisen tulevaisuusryhmän työtä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen koordinoimaan alueelliset kehitysnäkymät - prosessiin, jossa laaditaan raportit vuosittain kevät- ja syyskaudella.

Maakunnan kehittämistä aluekehitysrahoituksella

Maakunnan liiton keskeinen tehtävä on toimia kehittämisrahoitusta välittävänä viranomaisena. Tässä rahoittajan roolissa liitto ohjaa aluekehitystä maakuntaohjelmassa asetettujen tavoitteiden suuntaan.

Etelä-Karjalan liiton tärkeimpänä rahoitusinstrumenttina toimii Uudistuva ja osaava Suomi – Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelma (AURA) 2021–2027. AURA-ohjelma kattaa Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahaston (ESR+) ja Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF = Just Transition Fund) toimet.

Etelä-Karjalan osuus ohjelman EU- ja valtion rahoituksesta ohjelmakaudella 2021–2027 piti alustavan suunnitelman mukaan olla yhteensä 57,8 miljoonaa euroa. AURA-ohjelmaan tehdään kuitenkin loppuohjelmakaudelle muutos, jossa uudelleen kohdennetaan EAKR ja ESR+ rahoitusta puolustus- ja turvallisuusteemoihin. Ohjelmamuutos pienentää Etelä-Karjalan myöntövaltuutta vuosina 2026 ja 2027 yhteensä n. 4,3 miljoonaa euroa.

AURA-ohjelman vuoden 2026 myöntövaltuudesta Etelä-Karjalan liiton jaettava EAKR-rahoitus on noin 0,6 miljoonaa euroa ja samoin JTF-rahoitus n. 0,6 miljoonaa euroa. Rahoitushaut molempien rahastojen hankkeille avataan vuoden 2026 alkupuolella. Mikäli myöntövaltuutta näiden hakujen jälkeen jää käyttämättä, avataan syksyllä täydentävä hakukierros.

Kestävä kaupunkikehittäminen on osa EAKR-rahoitusta ja Etelä-Karjalassa rahoitusta kohdentuu Lappeenranta-Imatra kaupunkiseudun ekosysteemisopimuksen mukaisesti. Rahoituksen osuus valtakunnallisesti on noin kahdeksan prosenttia EAKR:n budjetista. Myös kestävän kaupunkikehittämisen hankkeissa Etelä-Karjalan liitto toimii rahoittajana eli muun muassa avaa näille hankkeille oman hankehaun. Hakemukset poikkeuksellisesti arvioi ekosysteemisopimuksen johtoryhmä. Etelä-Karjalan liitto kuitenkin käsittelee hakemukset EURA2021-järjestelmässä, tarkastaa hankkeiden laillisuuden ja ohjelmanmukaisuuden sekä valmistelee ja tekee rahoituspäätökset. Kestävän kaupunkikehittämisen haku avataan keväällä ja siinä on haettavissa n. miljoona euroa.

Osana AURA-ohjelman rahoitustehtäviä Etelä-Karjalan liitto viestii ohjelmatyöstä. Viestinnässä tehdään myös yhteistyötä Etelä-Suomen suuralueen kanssa. Viestinnän tavoitteena on tehdä EU:n rakennerahastoista rahoitettavaa hanketoimintaa tunnetuksi, kertoa sen tuloksista ja tiedottaa rahoitusmahdollisuuksista hakijoille. Viestinnällä pyritään myös lisäämään vuorovaikutusta ja ennakoivaa hankeneuvontaa ja siten parantamaan hanketoiminnan vaikuttavuutta.

EU-rahoituksen lisäksi Etelä-Karjalan liiton käytössä on ollut kansallista alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahaa (AKKE) mm. Imatran seutukunnan äkillisen rakennemuutostilanteen hoitoon. Tyypillisesti AKKE-rahoitusta on voitu ohjata EU-rahoitusmahdollisuuksia täydentäen pienempiin hankkeisiin. Mahdollisista uusista AKKE-valtuuksista maakunnan kehittämiseen ei ole toistaiseksi tietoa, mutta käynnissä olevien hankkeiden ohjausta, valvontaa ja seurantaa jatketaan.

Etelä-Karjalan liitto toimii myös rahoittajana Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmiin kohdennettavan 16 miljoonan euron AKKE-määrärahan osalta. Tämä rahoitus käytetään ylimaakunnallisiin hankekokonaisuuksiin, joilla haetaan laajaa vaikuttavuutta ja hankkeiden tulee edistää alueiden välistä yhteistyötä ja hyödyn kohdentua vähintään kahden maakunnan alueelle. Tämän ylimaakunnallisen AKKE-rahoituksen haut, hankekäsittelyt ja päätösvalmistelut tuovat oman lisän liiton rahoitustiimin työkenttään.

Vuonna 2026 kehittämisrahoituksen välittämisen keskeisimpiä toimenpiteitä ovat:

- Etelä-Karjala-ohjelman 2026–2029 ja innovaatiostrategian toimeenpanon edistäminen kehittämisrahoituksen avulla;
- Hankehakujen toteuttaminen, hakemusten arviointi, rahoituspäätösten valmistelu ja tekeminen;
- Hankkeiden toteutuksen seuranta ja tarkastukset, hankeraporttien tarkastaminen ja maksatusten suorittaminen;
- Hankeneuvonta ja viestintä;
- Hanketoiminnan seuranta ja näkyväksi tekeminen

Aluesuunnittelun merkitys maakunnan ohjauksessa

Maakunnan suunnittelutyöhön kuuluu alueidenkäyttölaissa mainittu alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava, jossa esitetään maakunnan kehittämisen tavoitteet. Ajantasainen maakuntakaava on ohjeena kuntien yleiskaavojen ja asemakaavojen laadinnalle. Kaavoitustyötä tehdään tiiviissä vuorovaikutuksessa kuntien sekä sidosryhmien ja muiden osallisten kanssa.

Vuonna 2026 Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n kaavaehdotusta valmistellaan. Kaavaehdotuksen valmistuminen riippuu kaavaluonnoksesta saadusta palautteesta ja mahdollisista lisäselvitystarpeista. Kaavavalmistelussa huomioidaan tarvittavilta osin valmisteilla oleva uusi alueidenkäyttölaki, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2026.

Maakuntakaavatyön lisäksi Etelä-Karjalan liitto antaa lausuntoja kuntien kaavahankkeista. Liitto osallistuu myös kuntien ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen välisiin kehittämiskeskusteluihin ja kuntien kaavahankkeiden viranomaisneuvotteluihin.

Aluekehityslainsäädännön mukaisesti maakunnan liitto vastaa maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman suunnitteluprosessin käynnistämisestä, siihen liittyvän yhteistyön johtamisesta ja kyseisen suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa. Liikennejärjestelmätyö on tärkeässä roolissa maakunnan elinkeinoelämän ja ihmisten liikkumisen kannalta välttämättömien väylien ja liikkumispalvelujen kehittämisessä. Liikennejärjestelmätyötä ohjaavat Etelä-Karjalan liikennestrategia ja Kaakkois-Suomen liikennestrategia.

Liikennevirtojen suunnat ovat muuttuneet Venäjän vuonna 2022 aloittaman sodan seurauksena. Etelä-Karjalan ja Kaakkois-Suomen liikennestrategiat on päivitetty vastaamaan nykyistä tilannetta. Strategioiden keskeisiä näkökulmia ovat Etelä-Karjalassa sijaitsevien metsäteollisuuden tuotantolaitosten raaka-aine- ja tuotantokuljetusten sujuvuus sekä liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen. Tämä vaatii erityisesti Karjalan radan ja Saimaan syväväylän kehittämistä.

Liikennejärjestelmätyössä strategioita edistetään muun muassa seuraavasti:

- Karjalan radan kehittämisen edunvalvonta
- Sisävesiliikenteen kehittämisen edunvalvonta
- Alueellisen henkilöjunaliikenteen selvitystyön jatkaminen
- Matkailun kestävän saavutettavuuden edistäminen.

Käynnissä oleva Hinku Saimaalle! -hanke on esimerkki matkailun kestävän saavutettavuuden edistämistoimista. Hankkeen tavoitteena on parantaa Etelä-Karjalan matkailun kärkekohteiden kestävää saavutettavuutta kehittämällä matkaketjuja, jotka tukevat vähäpäästöistä liikkumista ja vähentävät matkailun aiheuttamia päästöjä.

Matkailu ja kulttuuri tukemassa aluekehitystä

Aluekehityslain mukaan Etelä-Karjalan liitto vastaa alueensa kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamisesta. Käytännössä kulttuuri tulee nähdä elinvoiman ja hyvinvoinnin lähteenä. Kulttuurityöhön sisältyy olemassa olevan kulttuuritarjonnan koordinoimista, siihen liittyvää tiedon jakamista ja kulttuuriin liittyvää kehittämistyötä.

Maakunnallista kulttuuriyhteistyötä edistää Etelä-Karjalan kulttuurikonklaavi. Kulttuurikonklaavi on kulttuuritoimijoiden yhteistyöverkosto, joka kokoontuu säännöllisesti vaihtamaan ajatuksia ja pohtimaan uusia nostoja maakunnan kulttuurin elävöittämiseksi. Kulttuurikonklaavin aloitteesta Etelä-Karjalassa järjestettiin vuonna 2025 ensimmäinen kulttuuri- ja urheilugaala. Gaala järjestetään myös vuonna 2026 uudelleen siten, että sen pääjärjestäjä on Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu ry ja Etelä-Karjalan liitto on yhteistyökumppani.

Kulttuurikonklaavi on nostanut yhdeksi tavoitteeksi vahvistaa kulttuurin ja taiteen painoarvoa aluekehitystyössä. Tämän tavoitteen edistämiseksi Etelä-Karjalan liitto on hakenut rahoitusta Taide Etelä-Karjalan muutosvoimana -hankkeelle, jonka tavoitteena on Etelä-Karjalan, sen kuntien ja paikallisyhteisöjen elinvoiman kehittäminen kulttuurin ja taiteen keinoin. Hankkeessa toteutetaan kussakin Etelä-Karjalan kunnassa yhteisötaideteos, jonka tarvemäärittelyyn ja toteutukseen paikalliset toimijat ja asukkaat osallistuvat. Taideteosten lähtökohtana on edistää kestävän kehityksen periaatteita ja innovaatiota, jotka voivat olla sosiaalisia, kulttuurisia tai ympäristön tilaa parantavia.

Matkailun kehittämistä edistetään valtakunnallisen Suomen matkailustrategian sekä Itäisen Suomen kasvuohjelmantavoitteiden mukaisesti. Etelä-Karjalassa matkailun kehittäminen perustuu alueen vahvuuksiin, ja matkailun kestävä kasvu huomioidaan osana kaupunkien ja kuntien strategioita.

Saimaan tunnettuuden kasvattaminen on ollut jo vuosia niin Etelä-Karjalan matkailun kehittämisen kuin maakuntien välisen yhteistyön ja yhteismarkkinoinninkin tavoitteena. Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon yhteistyötä koordinoi Lake Saimaa ry, jonka ovat perustaneet Saimaa-sopimuksen allekirjoittajat. Yhdistys ohjaa alueiden yhteistä tekemistä strategisella tasolla. Yhdistyksen toteuttama strateginen selvitystyö valmistuu loppuvuodesta 2025, ja sen pohjalta maakuntien välistä yhteistyötä pyritään edelleen vahvistamaan. Seuraavien vuosien aikana Etelä-Karjalan matkailussa pyritään entisestään vahvistamaan yhteistyötä myös Kymenlaakson sekä koko Itä-Suomen alueen kanssa.

Laadukkaat retkeily- ja luontokohteet ovat tärkeä elinvoima-, vetovoima- ja pitovoimatekijä. Ne ovat merkityksellisiä niin luonnon virkistyskäytön kuin matkailupalveluidenkin kannalta. Etelä-Karjalan

virkestysaluesäätiöllä on merkittävä rooli luontomatkailun ja -kohteiden kehittäjänä. Etelä-Karjalan liitto toimii reitistökehittäjien koollekutsujana ja edistää osaltaan niistä käytävää keskustelua sekä kehittämistarpeiden priorisointia ja hankkeistamista.

Etelä-Karjalan liitto tarjoaa maakunnan tapahtumatarjonnasta kertovan tapahtumakalenterin ja harrastusmahdollisuuksista kertovan digitaalisen harrastuskalenterin koko maakunnan käyttöön. Kalenterit nähdään tärkeänä kuntien elinvoiman ylläpitäjänä. Tapahtumakalenterin ja harrastuskalenterin tunnettuuden ja käyttöönoton lisäämiseen eri toimijoiden keskuudessa panostetaan muun muassa sosiaalisen median kampanjoilla.

Ympäristö ja hiilineutraalisuustyö

Aluekehityslainsäädännön mukaan maakunnan liiton tehtävinä on edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä, ilmastomuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyötä.

Ilmastomuutoksen hillintää ja vuodelle 2030 asetetun hinku-tavoitteen (80 % kasvihuonekaasupäästöjen vähennys vuoden 2007 tasosta) saavuttamista edistetään kunta- ja hankeyhteistyöllä. Pääpaino on vuonna 2025 valmistuneiden ilmastosuunnitelmien toimeenpanossa ja osaamisen lisäämisessä. Etelä-Karjalan liitto kutsuu noin neljästi vuodessa koolle kuntien ja ajankohtaisten hankkeiden edustajista koostuvan maakunnallisen ilmastotyöryhmän. Työryhmä toimii tiedonvaihto- ja kehittämistehtävissä.

Ilmastomuutoksen sopeutuminen on ajankohtainen haaste Etelä-Karjalassa. Sopeutumis- ja varautumistyössä tarvitaan laajaa yhteistyöverkostoa, jota onkin koottu pitkäjänteisesti vahvan hankeyhteistyön pohjaksi. Etelä-Karjalan liitto osallistuu vuoden aikana maakunnalliseen ja ylläalueelliseen ilmastomuutokseen sopeutumisen edistämistyöhön ja hankkeisiin. Tärkeät näkökulmat niin ilmastomuutoksen hillintään kuin sopeutumiseenkin ovat kokonaisturvallisuus ja henkinen resilienssi. Pyrkimyksenä on löytää maakuntaan toimintatavat, joilla siirrytään reagoinnista proaktiiviseen toimintaan ja vahvistetaan samalla kriiseistä selviytymistä, toipumista ja tulevaisuususkkoa.

Kiertotaloutta edistetään strategisten linjausten ja rahoitusten lisäksi kokoamalla maakunnan kiertotaloustoimijat säännöllisesti keskustelemaan ajankohtaisista asioista ja kehitystarpeista. Kiertotalouden Green Deal -sitoumuksen kehittymistä ja käyttöönottoa seurataan ja kattositoumuksen tekemistä pohditaan resurssien näkökulmasta. Kattositoumus on yksi tapa edistää alueen toimijoiden kiertotaloussiirtymää.

Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040 vastaa osaltaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja muun lainsäädännön sekä maakuntavaltuuston sille asettamiin velvoitteisiin ja tavoitteisiin niin luonnonarvojen, luonnonvarojen ja ilmastomuutokseen teemoissa. Kaavalla edistetään luonnonarvojen säilymistä, luonnonvarojen kestävää käyttöä sekä laadukasta elinympäristön tilaa. Monimuotoisuusustyötä edistetään myös lukuisiin yhteistyöryhmiin osallistumalla sekä Vieraslajit veks! -hankkeella. Em. hankkeessa luodaan maakunnallinen vieraslajiohjelma, mikä on ensimmäinen Suomessa. Ohjelmassa selkeytetään haitallisten vieraslajien torjunnan vastuita, kohteiden hoitoa, hyviä käytäntöjä, osallistumisen tapoja ja roolinjakoa haitallisten vieraslajien torjumisen tehostamiseksi. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen Priodiversity LIFE-hanketiimi on lähivuosien keskeinen yhteistyökumppani ja Etelä-Karjalan liitto osallistuukin aktiivisesti hankkeessa tuotettavan maakunnallisen lumo-ohjelman valmisteluun.

3.2 Pidetty ja houkutteleva työpaikka

Etelä-Karjalan liiton brändi luo mielikuvaa mukavasta työyhteisöstä, johon halutaan mukaan. Brändin mukaista mielikuvaa uusinajatteliijoista, mahdollisuudesta tehdä merkityksellistä työtä alueen hyväksi ja ilosta lähtevästä voimasta viestitään läpi vuoden. Työhyvinvoinnin kehitystä seurataan vuosittain työhyvinvointitutkimuksella ja henkilöstökertomuksessa raportoidaan henkilöstökysymyksiin liittyviä asioita tilinpäätöksen yhteydessä.

Henkilöstön osaamisen kehittymistä tuetaan työssäoppimisen, tiimityön ja kollegaverkostojen kautta sekä tarjoamalla mahdollisuuksia kartuttaa osaamista sekä koko liiton yhteisillä että työntekijä tai tiimikohtaisilla koulutuksilla. Osaamisen kehittämisen painopisteet kuvataan henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa. Lisäksi osallistumme verkostotyöhön aktiivisesti. Työntekijöiden työn ja yksityiselämän yhteensovitusta tuetaan joustavilla etätyökäytännöillä. Toimiva työterveyshuolto ja liikunta- ja kulttuurisetelit tukevat työntekijöiden työhyvinvointia.

Henkilöstöasioissa kiinnitetään huomiota aktiivisen ja avoimen keskustelukulttuurin ylläpitoon ja kehittämiseen sekä ajantasaiseen henkilöstöasioiden hoitoon ja tukea vaativien tilanteiden käsittelyyn muun muassa varhaisen puuttumisen toimintamallin mukaisesti. Yhteisöllisyyttä tuetaan osaltaan aktiivisella tyky-toiminnalla sekä säännöllisillä kokoontumisilla hybridityön ohella.

Toimintaa ohjaavien ohjeiden, suunnitelmien ja sääntöjen valmistelua ja ylläpitoa jatketaan.

3.3 Arvostettu osaaja, edunvalvoja ja yhteistyökumppani

Etelä-Karjalan liiton tavoitteena on olla vahva osaaja, verkostovaikuttaja ja haluttu yhteistyökumppani. Tavoitetta tuetaan aktiivisella ja vaikuttavalla viestinnällä liiton eri kanavissa ja tilaisuuksissa yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Viestintävaikuttamisessa painottuvat liiton avaintehtävät, muun muassa maakuntakaava 2040, maakuntaohjelma 2026–2029, aktiivinen edunajaminen sekä elinvoiman kehittämistä toteuttavat hankkeet ja hankerahoitus.

Etelä-Karjalan liitto ajaa maakunnan etuja ja tekee vaikuttamistyötä keskeiset kumppanit ja verkostot tunnistaen osaamiseen ja luotettavaan tietoon pohjautuen. Liitto on vaikuttamistyössä aktiivinen ministeriöihin, eduskuntaan ja keskusvirastoihin sekä EU:n komissioon ja parlamenttiin. Etelä-Karjalan liitto tekee tiivistä yhteistyötä jäsenkuntiensa, kansanedustajien, muiden maakunnan liittojen ja muiden eri sidosryhmien kanssa. Maakunnassa liitto on aktiivinen eri vaikuttamistyön kannalta olennaisten paikallistoimijoiden koollekutsuja.

Vaikuttamistyötä tehdään pääsääntöisesti suorilla kontakteilla, kuulemisten ja lausuntojen kautta sekä erilaisissa työryhmissä. Etelä-Karjalan liitto järjestää vaikuttajatapaamisia ja -vierailuja maakuntaan sekä näkyvillä tilaisuuksissa, joissa maakunnalle olennaiset edunvalvonnalliset asiat ovat käsittelyssä.

Viestinnällä on kaiken kaikkiaan tärkeä rooli vaikuttamistyössä. Sillä lisätään tunnettuutta paitsi Etelä-Karjalan liiton toiminnasta myös koko maakunnasta ja luodaan maakuntaidentiteettiä. Etelä-Karjalan liitto jatkaa vuonna 2026 maakuntapäivän järjestämistä kunnille ja keskeisille kehittäjätahoille. Maakuntapäivän yhteydessä jaetaan Etelä-Karjala-palkinto maakunnan kehittäjälle maakuntaohjelman vuosittaisen kärkiteeman mukaisesti. Etelä-Karjalan liitto koordinoi myös Etelä-Karjalan viestintäverkostoa ja osallistuu merkittävällä panoksella Kotkaniemi-foorumien sisältöihin ja Etelä-Karjalan kulttuuri- ja liikuntagaalan järjestelyihin.

Liitto toimii kokoavana voimana maakunnan sisäisen vuoropuhelun lisääjänä. Kuntajohtajien yhteistyölle alustana toimii Lappeenranta-Imatra kaupunkiseudun työvaliokunta ja sihteeristö, joita Etelä-Karjalan liitto koordinoi yhdessä kaupunkien kanssa. Yhteistyötä kuntien kanssa tehdään useilla sektoreilla ja myös hankkeiden kautta.

Etelä-Karjalan liiton verkostotyössä ja edunvalvonnassa näkyy vuoden 2026 aikana maakuntien liittojen puheenjohtajuusvuosi. Puheenjohtajuus tuo Etelä-Karjalan liitolle useiden eri kollegaverkostojen johtamista, yhteistä lausuntovalmistelua ja muuta vaikuttamistyötä. Maakunnan liitot tulevat valmistelevaan omat eduskuntavaalitavoitteensa, joiden pohjalta vaikuttamistyötä tehdään Etelä-Karjalan liiton johdolla vuonna 2026.

Etelä-Karjalan liitto tulee omaa edunvalvontatyötään linjaamaan jälleen edunvalvonta- ja vaikuttamistyön suunnitelmalla, joka valmistellaan maakuntahallituksen päätöksentekoon heti alkuvuodesta 2026.

Kansainvälisellä tasolla jatketaan tulevan EU-ohjelmakauden koheesiopolitiikan 2028+ valmisteluun ja erityiseen EU:n itäraja-alueen rahoitukseen vaikuttamista. Etelä-Karjala ja Pohjois-Karjala ovat pääsemässä mukaan Maailmanpankin konsultointiin yhdessä Baltian itäraja-alueiden kanssa. Tämä voi avata konkreettisia rahoitusmahdollisuuksia jatkossa. Ylipäätään valmiuksia kansainvälisen rahoituksen hankkimiseksi tulee maakunnassa parantaa, ja tässä maakunnan liitolla voi olla tulevaisuudessa nykyistä merkittävämpi rooli.

Etelä-Karjalan liitto on ollut pitkään Euroopan raja-alueiden liiton aktiivinen jäsen. Yhteydet viime vuosina ovat tiivistyneet myös etenkin Viroon ja Latviaan. Yhteyksiä Ukrainaan pidetään yllä myös Venäjän hyökkäyssodan aikana. Etelä-Karjalan liitto on tehnyt vuosia yhteistyötä Koillis-Ukrainassa sijaitsevan Harkovan alueen kanssa, ja alueiden välillä on olemassa yleisluonteinen yhteistyösopimus, joka uusittiin vuonna 2023. Kansainvälisiä verkostoja on syytä arvioida ja uudistaa huomioiden konkreettiset maakunnan ja sen toimijoiden konkreettiset tarpeet.

Kansallisesti vaikuttamistyötä tulee tehdä etenkin hallitusohjelman toimeenpanemiseksi. Itäisen Suomen ohjelmassa on myös runsaasti asioita, joiden etenemistä tulee jouduttaa.

Maakuntien välisessä yhteistyössä Etelä-Karjalan liitto osallistuu sekä Itä-Suomen että Etelä-Suomen neuvottelukuntien toimintaan. Kansallisessa vaikuttamistyössä haetaan synergiaa etenkin Kymenlaakson kanssa tehtävästä yhteistyöstä Kaakkois-Suomen erityisen tilanteen huomioimiseksi. Valtion aluehallintoon kuuluvien elinvoimakeskusten aloittaessa vuoden 2026 alussa yhteistyömuotoja rakentunee myös kolmen maakunnan, Etelä-Karjalan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen, kesken. Erilaiset aluerajaukset asettavat eittämättä myös haastetta, kun yhteisiä tavoitteita ja yhteensovittamista tulee hakea eri suuntiin.

Seuraavassa kuvataan maakunnan kannalta keskeisiä edistettäviä asioita. Edunvalvontaa ja vaikuttamistyötä ohjaa tarkemmin oma suunnitelma vuodelle 2026.

Aluekehitystä tukevat rahoitus ja muut välineet

- Äkillisen rakennemuutoksen rahoitus (hakemus jätetty lokakuussa 2025)
- EU-rahoituskauden 2028–2034 ratkaisuihin vaikuttaminen siten, että Venäjään rajoittuvat EU-alueet huomioidaan erityisellä tuella (sis. Lappeenrannan seutukunnan nostaminen valtioneuvoston aluekartalle samaan kategoriaan Imatran seudun ja Itä- ja Pohjois-Suomen tasolle)
- Erityistalousaluepilotin valmistelu

Teollisuuden toimintaedellytykset, liikenne, energiakysymykset, verkot

- Luumäki - Joutseno -kaksoisraiteen eteneminen ja seuraavien ratahankkeiden vaiheiden edistäminen
- Riittävä sähkönsiirtokapasiteetti
- Puhtaan siirtymän teollisten investointien edistäminen
- ResilEast-aloitteen edistäminen uusiutuvan energian tuotannon ja puolustuksen yhteensovittamiseksi
- Nopeiden tietoliikenneyhteyksien edistäminen
- Mobiiliyhteyksien parantaminen
- Maakunnallisesti merkittävien tie- ja siltahankkeiden edistäminen
- Etelä-Karjalan muiden liikenteellisten tarpeiden huomioiminen (vesi- ja lentoliikenne)

Koulutus, tutkimus, kehitys

- Maakunnan toisen ja ylemmän asteen koulutuksen tarjoajien toimintaedellytysten ja tutkimusympäristöjen vahvistaminen, uusien koulutusalojen mahdollistaminen ja lainsäädäntövalmisteluun vaikuttaminen
- Maakunnan mainetyö vahvasta innovaatiokeskittymästä

Julkisten palvelujen turvaaminen

- Hyvinvointialueen rahoitusaseman ja rahoitusmallin parantaminen
- Työllisyysalueen palveluiden riittävä rahoitus

Matkailu ja kulttuuri

- Imatran Erä- ja luontokulttuurimuseohankkeen rahoitus

- Ruokolahden satama-alueen saavutettavuuden parantaminen (Patotien veneaukon suurentaminen)

4 Toiminnallinen tehokkuus

Liiton henkilöstö osallistuu joustavasti monipuolista asiantuntemusta hyödyntäen eri yksiköiden tehtävien hoitoon ja projektien toteutukseen. Tämä tehostaa resurssien käyttöä, edesauttaa toiminnan tuloksellisuutta ja monipuolistaa työntekijöiden tehtävien sisältöä. Projektien toteutuksen tukena jatketaan liiton projektitoiminnan toimintamallin soveltamista vaikuttavamman projektitoiminnan ja strategian toteutusta mahdollisimman hyvin tukevan projektitoiminnan varmistamiseksi. Erityisesti henkilöstön vaihtuvuuden yhteydessä tarkastellaan lisäksi aina millä tavoin tehtävien sisältöä voidaan muokata tarpeita ja tavoitteita vastaavalla tavalla.

Etelä-Karjalan liitto toimii aktiivisena kehittäjänä ja hakee rahoitusta liiton ulkopuolisista lähteistä silloin, kun kyseessä on liiton strategisia tavoitteita tukeva kehittämistoiminta ja sen asianmukainen resurssointi pystytään järjestämään. Kehittämishankkeiden omarahoitusosuudet pyritään pitämään pieninä ja hankkimaan omarahoitukseen ulkopuolista rahoitusta. Oma henkilöstö osallistuu hanketoimintaan, jos se tehtäväjärjestelyjen avulla on mahdollista, riittävä asiantuntemus on olemassa eikä ydintehtävien hoitaminen vaarannu.

5 Organisaatio ja henkilöstö

5.1 Liiton toimiala, organisaatio ja henkilöstö

Jäsenkuntien hyväksymässä ja 1.1.2024 voimaan tullessa perussopimuksessa määritellään liiton toiminta-ajatus ja tehtävät seuraavasti:

Etelä-Karjalan liitto toimii maakunnan ja sen asukkaiden eduksi elinolojen, kuntien, elinkeinoelämän, kulttuurin ja ympäristön kehittäjänä sekä maakunnallisen yhteenkuuluvuuden ja yhteistyön vahvistajana.

Kuntayhtymän tehtävät ovat:

1. Maankäytöstä ja rakentamisesta annetun lainsäädännön mukaiset maakunnan liitolle määrätyt tehtävät;
2. Alueiden kehittämiseksi ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä hankkeiden rahoittamisesta annetun lainsäädännön mukaiset maakunnan liitolle määrätyt tehtävät;
3. Muut lainsäädännön nojalla maakunnan liitolle kuuluvat tehtävät; ja
4. Maakunnan edunvalvonta.

Kuntayhtymä voi kaikkien jäsenkuntien hyväksymien sopimusten nojalla hoitaa muitakin kuntien yhteisiä tehtäviä ja hoitaa tehtäviään toisten kuntayhtymien kanssa yhteistyössä kuntalaissa säädetyillä yhteistyömuodoilla.

Maakuntahallituksen työvaliokunta ja maakuntajohtaja hoitavat yhdessä suurimmat edunvalvonta-asiat. Lisäksi edunvalvontatyötä tekee moni liiton työntekijä eri yksiköissä.

Viraston johtoryhmätyöskentelyyn osallistuvat maakuntajohtaja, elinvoimajohtaja, hallinto- ja kehittämisjohtaja, johtava asiantuntija, viestintäpäällikkö, aluesuunnittelupäällikkö, aluekehityspäälliköt, yhteyspäällikkö, assistentti ja henkilöstön nimeämä henkilöstön edustaja.

Henkilökunta jakautuu yksiköittäin vuoden 2026 alussa seuraavasti (joista määräaikaaisia):

- Johto: 1 (0)
- Hallinto- ja kehittämispalvelut: 9 (0)
- Elinvoimapalvelut: 14 (0)

Vuonna 2026 henkilökunnan määrä on alenemassa edelleen verrattuna kahteen edeltävään vuoteen CBC-ohjelman henkilöstömäärän alenemisen myötä. Henkilöstösuunnittelussa varaudutaan vuonna 2026 hankintalain uudistuksen mahdollisiin tarpeisiin.

5.2 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Etelä-Karjalan liiton henkilöstö tekee asiantuntijatyötä, jossa olennaista on oman alan asiantuntijuuden ja osaamisen kehittäminen, verkostomainen toiminta ja itsenäinen työote. Tulostavoitteiden saavuttamiseksi jatkossakin huolehditaan siitä, että virastolla on tarpeita vastaava, tulokselliseen toimintaan kykenevä, ammattitaitoinen, pätevä, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö. Ennen rekrytointeja harkitaan tarkasti tehtäväjärjestelyjä ja resurssien kohdentamista. Vuonna 2026 arvioidaan hankintalain uudistuksen tarpeet henkilöstövoimavaroihin ja tarvittavan osaamisen kehittämiseen.

Henkilöstöpolitiikan tavoitteena on:

- Henkilöstö sitoutuu Etelä-Karjalan liitossa työskentelyyn ja pitää liitossa työskentelyä ja työtehtäviä mielekkäinä;
- Henkilöstö sitoutuu osaamisensa jatkuvaan kehittämiseen, mitä tuetaan koulutuksella ja ohjauksella;
- Työhyvinvointi säilyy hyvällä tasolla ja mahdollisiin ongelmiin pureudutaan välittömästi; ja
- Työssä oppimista sekä työkyvyn ja -motivaation säilyttämistä tuetaan.

Vuosittain pidetään kehityskeskustelut ja joka toinen vuosi työsuoriutumisen arviointikeskustelut. Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua omaa ja työyhteisön osaamista tukeviin koulutuksiin. Organisaation toiminnan ja työhyvinvoinnin kehittäminen yhteistyössä työterveyshuollon kanssa jatkuu, tyky-toimintaan varataan vuosittain määräraha ja henkilöstöllä on käytössä liikunta- ja kulttuurietu.

Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti noin kuukauden välein maakuntahallituksen kokousrytmiin niveltäen. Johtoryhmän työskentelyssä painottuu strategisten asioiden ja prosessien säännöllisen seuranta, missä on mukana keskeiset prosessivastaavat. Keskeisiä substanssiasioita käsitellään johtoryhmän lisäksi koko henkilöstön yhteisissä kokouksissa. Lisäksi yksiköt ja tiimit kokoontuvat eri kokoonpanoissa säännöllisesti. Henkilöstöasioita käsitellään yt-ryhmän lisäksi niin sanotussa Kuusikossa, johon kuuluvat eri henkilöstöryhmien edustajat ja työnantajan edustajat.

Suunnittelukaudella viraston henkilökunnasta lakisääteisen alimman vanhuuseläkeiän saavuttaa tai on jo saavuttanut kaksi henkilöä. Rekrytointikäytännöissä noudatetaan lainsäädännöstä tulevien vähimmäisehtojen lisäksi laajaa avoimuutta. Uusien työntekijöiden töiden aloitusta tuetaan perehdyttämispaketilla ja perehdyttämiskeskusteluilla. Tiimi- ja työparityöskentelyä pyritään tukemaan aina, kun mahdollista. Henkilöstön osaamisen kehittämistä toteutetaan henkilöstö- ja koulutussuunnitelman mukaisesti.

6 Talousarvion yleisperustelut

TULOSLASKELMA	TP 2024	TA2024	ENN 2025	TA2025	TA2026
Toimintatuotot yhteensä	3 344 390	3 178 607	2 837 139	2 850 033	2 870 408
Toimintakulut yhteensä	-3 235 042	-3 220 607	-2 915 831	-2 955 033	-2 976 408
Toimintakate	109 349	-42 000	-78 693	-105 000	-106 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	12 404	-8 000	12 932	5 000	6 000
Vuosikate	121 752	-50 000	-65 760	-100 000	-100 000
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	121 752	-50 000	-65 760	-100 000	-100 000
Rahastojen muutos	40 449	0	40 449	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	162 201	-50 000	-25 311	-100 000	-100 000
VARSINAINEN TOIMINTA	TP 2024	TA2024	ENN 2025	TA2025	TA2026
Toimintatuotot yhteensä	2 449 573	2 414 086	2 485 862	2 462 368	2 520 115
Toimintakulut yhteensä	-2 184 615	-2 319 226	-2 414 777	-2 478 347	-2 494 915
Toimintakate	264 957	94 860	71 086	-15 979	25 200
RAJAOHJELMAT	TP 2024	TA2024	ENN 2025	TA2025	TA2026
Toimintatuotot yhteensä	433 718	382 054	84 394	112 448	17 644
Toimintakulut yhteensä	-433 718	-382 054	-84 394	-112 448	-17 644
Toimintakate	0	0	0	0	0
PROJEKTITOIMINTA	TP 2024	TA2024	ENN 2025	TA2025	TA2026
Toimintatuotot yhteensä	461 099	382 467	266 883	275 216	332 649
Toimintakulut yhteensä	-616 708	-519 327	-416 661	-364 237	-463 849
Toimintakate	-155 609	-136 860	-149 778	-89 021	-131 200

Liiton toiminta voidaan jakaa kolmeen osaan:

- Varsinainen (jäsenkuntien maksuilla rahoitettava) toiminta
- Rajaohjelmat (CBC)
- Projektitoiminta

Varsinaisen toiminnan tuotot koostuvat pääosin jäsenkuntien maksuosuuksista. Ulkopuolisella rahoituksella projekteja on käynnissä yhteensä kolme kappaletta. Niiden rahoitus tulee eri lähteistä ja niissä yleensä vaaditaan myös omarahoitusta, jonka suuruus vaihtelee. Projektien toimintakate osoittaa omarahoituksen määrän. Rajaohjelmatyön osuus supistuu edelleen ja on päättymässä vuoden 2026 alkuvuoden aikana.

Liiton toimintakuluista valtaosa on henkilöstökuluja (osuus kuluista 68,3 %).

Toimitilojen hankintaa varten otettiin vuonna 2007 lainaa 960 t€, jota lyhennetään vuosittain 48 t€. Lainaa on jäljellä vuoden 2026 lopussa 48 t€.

Vuoden 2026 talousarvio on -100 t€ alijäämäinen. Alijäämä katetaan edellisten vuosien ylijäämästä.

Liiton maksuosuus on noin 20,1 euroa/asukas.

Liitto laskuttaa kunnilta jäsenmaksuosuuksien lisäksi Luontoterveyden osaamiskeskuksen perusrahoituksen 33 638 euroa ja siirtää sen suoraan Luontoterveyden osaamiskeskukselle.

Osana talouden ja toiminnan suunnittelua arvioidaan liiton toimintaan liittyviä riskejä ja niiden hallintakeinoja laatimalla vuosittain riskialueittainen arvio. Toimintaa kohdistuvat keskeisimmät riskit tällä hetkellä liittyvät henkilöresurssien niukkuuteen, pilvipalveluympäristöön sekä kyberturvallisuuteen ja lainsäädäntöön liittyviin riskeihin. Lainsäädäntöriskeistä merkittävin kytkeytyy valmisteilla olevaan hankintalain uudistukseen, mikä voi aiheuttaa merkittäviä toiminnallisia muutoksia ja taloudellisia vaikutuksia Etelä-Karjalan liitolle.

Toimitilat

Joulukuussa 2007 liitto siirtyi osoitteeseen Kauppakatu 40. Liitto omistaa Keskinäinen Kiinteistö Oy Maakuntagalleriassa seuraavat tilat: Kaikki 5. kerroksen toimistotilat 577,5 m², kokoustila 4. kerroksessa 78,5 m², osuus (34 %) kokoustilasta 1. kerroksessa 113,0 m² ja 15 autopaikkaa.

7 Jäsenkuntien maksuosuudet

Se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen, kootaan varainhoitovuoden maksuosuuksina. Jäsenkuntien maksuosuudet kuntayhtymän menoihin määräytyvät kuntien viimeisen vahvistetun tilinpäätösvuoden kunnallisverotulojen suhteessa. Maksuosuus suoritetaan varainhoitovuoden aikana maakuntahallituksen määräämissä erissä ja määrääminä aikoina.

Vuoden 2026 jäsenkuntien maksuosuuksista on taulukko kohdassa Taloussuunnitelma.

8 Talousarvion sitovuustaso ja täytäntöönpano

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Taloussuunnitelma laaditaan kuntalain 110 §:n mukaan kolmeksi vuodeksi, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Taloussuunnitelma sisältää vuodet 2026-2028.

Talousarviorakenne

Taloussuunnitelma muodostuu tuloslaskelmasta, investointiosasta ja rahoituslaskelmasta sekä sisältää varsinaisen toiminnan lisäksi CBC-ohjelman ja projektitoiminnan. Taloussuunnitelma laaditaan siten, että mukana ovat hankkeiden kaikki tuotot ja kulut. CBC-ohjelman osalta mukana ovat teknisen tuen tuotot ja kulut, mutta taseen sisällä liikkuvat hankkeiden maksatukset (= välitettäviä varoja) eivät.

Yleisperusteluissa esitetään liiton taloudellisen tilanteen kehittyminen ja tietoja talousarvion painopistealueista. Strategian painopisteiden mukaiset suunnitelmat sisältävät myös toiminnalliset tavoitteet ja mittarit, jotka esitetään taulukkona liitteessä.

Tuloslaskelmassa esitetään tuotot ja kulut pääluokittain eriteltyinä sekä suunnitelman mukaiset poistot. Investointiosa on tyhjä, koska liitolla ei ole tiedossa merkittäviä tarpeita. Rahoitusosa sisältää pitkäaikaisen vieraan pääoman lyhentämisen sekä taseen purkua.

Talousarvion sitovuus

Talousarviossa maakuntavaltuusto hyväksyy liiton toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Valtuustoon nähden sitova erä on talousarvion loppusumma (tilikauden yli/alijäämä). Kuntalain mukaisesti myös toiminnalliset tavoitteet määritellään sitoviksi ja niiden mahdollisista muutoksista päättää valtuusto. Nämä tavoitteet esitetään taulukkona liitteessä.

Talousarvion yleisperustelut ovat informaatiota, jota ei ole tarkoitettu sitovaksi talousarvion osaksi. Talousarvion yksityiskohtaiset perustelut ovat ohjeellisesti sitovia siten, että yksiköiden tulee noudattaa perusteluissa kuvattua toiminnallista linjaa.

9 Kuntayhtymähallinto

Maakuntavaltuusto

Liiton ylintä päätösvaltaa käyttää maakuntavaltuusto, joka päättää liiton toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet. Maakuntavaltuusto hyväksyy vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman kolmelle vuodelle, joista ensimmäinen on talousarvio. Maakuntavaltuusto hyväksyy kehittämisen kannalta tärkeimmät asiakirjat eli maakuntaohjelman ja maakuntakaavan.

Maakuntavaltuusto pitää vuonna 2026 vähintään kaksi kokousta. Valtuustoseminaareja järjestetään tarpeen mukaan. Keväلتuusto hyväksyy toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen sekä myöntää vastuuvapaudet. Syysvaltuusto määrää jäsenkuntien maksuosuudet sekä hyväksyy seuraavan vuoden toiminta- ja taloussuunnitelman.

Jäsenkuntien kunnanvaltuustot valitsivat nykyisen maakuntavaltuuston vuoden 2025 kuntavaalien jälkeen toimikauttaan vastaavaksi ajaksi. Kustakin jäsenkunnasta on valittu yksi jäsen jokaista alkavaa 5 000 asukasta kohti sekä kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen. Näin maakuntavaltuuston jäsenmääräksi muodostuu 27 henkilöä.

Maakuntavaltuusto valitsee vuosittain puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Maakuntahallitus

Kuntayhtymällä on maakuntavaltuuston valitsema hallitus. Maakuntahallitukseen kuuluu 9 jäsentä ja kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Jäsenten ja varajäsenten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja.

Maakuntahallitus kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa heinäkuuta lukuun ottamatta.

Maakuntahallituksen kokouksiin osallistuvat myös maakuntavaltuuston puheenjohtajisto.

Maakuntahallitus seuraa ja ohjaa valtuuston hyväksymän toimintasuunnitelman tulostavoitteiden toteutumista, ohjaa maakuntajohtajan ja liiton viraston toimintaa sekä antaa lisäksi merkittävät lausunnot.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan asettaa maakuntavaltuusto toimikauttaan vastaavaksi ajaksi.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla maakuntavaltuuston jäseniä. Tarkastuslautakunta vastaa liiton toiminnan valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa.

Maakunnan yhteistyöryhmä

Maakuntahallitus asettaa maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) EU-rahoitusta ja alueen kehittämiseen vaikuttavien toimenpiteiden yhteensovittamista varten. MYR:n toimintaa kehitetään strategisemmalle tasolle.

10 Taloussuunnitelma

Tuloslaskelmaosa

Taloussuunnitelma 2026 - 2028 (talousarvio 2026)

TULOSLASKELMA	TP 2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 560 701	2 533 618	2 511 615	2 574 405	2 625 893
Tuet ja avustukset	783 610	316 415	358 793	341 149	341 149
Muut toimintatuotot	80	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	3 344 390	2 850 033	2 870 408	2 915 554	2 967 042
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-2 145 330	-2 057 870	-2 033 012	-2 092 186	-2 154 951
Palvelujen ostot	-891 081	-780 862	-826 410	-814 383	-805 105
Muut toimintakulut	-198 631	-116 300	-116 986	-116 986	-116 986
Toimintakulut yhteensä	-3 235 042	-2 955 033	-2 976 408	-3 023 555	-3 064 233
Toimintakate	109 349	-105 000	-106 000	-108 000	-110 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	12 404	5 000	6 000	8 000	10 000
Vuosikate	121 752	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	121 752	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Rahastojen muutos	40 449	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	162 201	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000

Investointiosa

HANKE	KUST.ARVIO	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot						

Rahoituslaskelmaosa

Rahoituslaskelmat 2026 – 2028

RAHOITUSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tulorahoitus					
Vuosikate	121 752	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0
Tulorahoitus yhteensä	121 752	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	0	0	0	0	0
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntituotot	0	0	0	0	0
Investoinnit yhteensä	0	0	0	0	0
Toiminnan ja					
investointien rahavirta	121 752	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Rahoitustoiminnan kassavirta					
Antolainojen lisäys	0	0	0	0	0
Antolainojen vähennys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-48 000	-48 000	-48 000	-48 000	0
Oman pääoman muutokset					
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten					
velkojen muutos	164 819	0	0	0	0
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	116 819	-48 000	-48 000	-48 000	0
Kassavarojen muutos	238 571	-148 000	-148 000	-148 000	-100 000

Jäsenkuntien maksuosuudet 2026

Kunta	Kunnallisvero kunnalle 2024	% - osuus	E-K liitto maksuosuus €	Luontoterveyden osaamiskeskus	Yhteensä eurot 2026
Lappeenranta	131 737 258	57,92 %	1 454 617	19 482	1 474 099
Imatra	46 726 034	20,54 %	515 940	6 910	522 850
Lemi	5 744 532	2,53 %	63 430	850	64 280
Luumäki	7 511 579	3,30 %	82 941	1 111	84 052
Parikkala	7 308 262	3,21 %	80 696	1 081	81 777
Rautjärvi	5 065 326	2,23 %	55 930	749	56 679
Ruokolahti	8 855 601	3,89 %	97 782	1 310	99 091
Savitaipale	5 341 694	2,35 %	58 982	790	59 772
Taipalsaari	9 173 862	4,03 %	101 296	1 357	102 653
Yhteensä	227 464 148	100,00 %	2 511 615	33 638	2 545 253

Liite 1.

Avaintehtävät
1. Edistetään maakunnan elinvoimaa toteuttamalla Etelä-Karjalan maakuntaohjelmaa 2026 - 2029 rahoituksen sekä asiantuntija- ja verkostotyön avulla. 2. Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n valmistelu. 3. Edunajamisessa vaikutetaan Etelä-Karjalan elinvoiman vahvistamiseen kansallisen ja EU-politiikan välineillä ja niiden sisältöön vaikuttamalla huomioiden kaakkoisen rajaseudun muuttunut toimintaympäristö. 4. Organisaation toiminnan ja osaamisen kehittäminen työhyvinvointi huomioiden sekä hyvä työnantajakuva ja sidosryhmäytyvyisyys säilyttäen.

Tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Mittari	Toteuma
Etelä-Karjalan liitto on arvostettu osaaja, edunvalvoja ja yhteistyökumppani		
Etelä-Karjalan liiton sidosryhmäytyvyisyys säilyy hyvällä tasolla	Sidosryhmäytyvyisyyskyselyvastausten keskiarvo kokonaistoiminnasta vähintään 3,7 (asteikolla 1–5)	
Teemme joukkueena vaikuttavaa ja kestävä elinvoimatyötä		
Etelä-Karjalan liiton vaikuttamistyö on suunnitelmallista ja näkyvää	Vaikuttamistyön vuosisuunnitelma on päivitetty Tavoitteiden määrittely ja aktiivinen vaikuttaminen tulevaan eduskuntavaali- ja EU-ohjelmakauteen on käynnissä Etelä-Karjalan liitto toimii maakunnan liittojen puheenjohtajamaakuntana vuonna 2026	
Aluekehitysrahoitus hyödynnetään tehokkaasti maakuntaohjelman painopisteiden mukaisesti	Vuodelle 2026 kohdennetusta EAKR- ja JTF rahoituksesta on sidottu rahoituspäätöksin vähintään 80 % vuoden 2026 aikana Etelä-Karjalan liitto vastaanottaa uuden roolin ylimaakunnallisen AKKE-rahoituksen välittäjänä.	
Maakuntakaavan suunnittelu etenee	Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n kaavaehdotusvalmistelu etenee kohti maakuntakaavan hyväksymistä vuonna 2027	
Etelä-Karjalan liitto on pidetty ja houkutteleva työpaikka		
Henkilöstön työhyvinvointi hyvällä tasolla	Työhyvinvointikyselyvastausten keskiarvo on vähintään 3,8 (asteikolla 1-5)	

Kehitämme kaikkien työntekijöiden osaamista	Jokainen työntekijä osallistuu vähintään yhteen koulutukseen Koulutuspäivien määrä/koulutettu *koulutettujen osuus henkilöstöstä (%) > 1,3 Järjestetään vähintään kolme koko henkilöstölle yhteistä strategian toimeenpanoa (esim. digitaalinen osaaminen, viestintäosaaminen, ajanhallinta) ja osaamista kehittävää koulutusta vuonna 2026	
---	---	--